

STRAF I DAG + UDFORDRINGER OG ALTERNATIVER

LÆRERMATERIALE

Formål:

Film- og opgavematerialet de to temaer *Straf i dag* og *Straffens udfordringer og alternativer* knytter sig til den samfundsvidenskabelige undervisning, og har til formål at give eleverne et indblik i, at der er mange forskellige måder at straffe på, og at måden vi gør det på i Danmark ikke nødvendigvis er den mest hensigtsmæssige. Eleverne får også indblik i hvordan danskernes syn på straf er, og hvordan det adskiller sig fra andre europæiske landes retspolitik og normsæt.

Indhold:

På de følgende sider finder du de spørgsmål og opgaver, der knytter sig til de **to temaer** *Straf i dag* og *Straffens udfordringer og alternativer*. Opgaverne handler hhv. om 'danskernes syn på straf', 'alternative straffe' og 'den kriminelle lavalder', og inddrager både statistisk materiale, spørgsmål og opgaver.

Progression:

Opgaverne til *Straf i dag* og *Straffens udfordringer og alternativer* tager udgangspunkt i de to undervisningsfilm, der knytter sig til temaerne. Der er formuleret en række simple spørgsmål til filmene, som eleverne med fordel kan besvare, under eller efter de har set dem begge. Spørgsmålene fremgår i det følgende her, men kan også findes direkte på hjemmesiden, hvor eleverne kan anvende dem.

Spørgsmålene kan efterfølgende gennemgås mere eller mindre grundigt. Der er formuleret tre forskellige opgaver, som med inddragelse af forskelligartet materiale, arbejder videre med temaet. Afhængigt af hvilken af opgaverne der skal arbejdes med kan gennemgangen af spørgsmålene til filmene med fordel være vinklet i den retning. Er det eksempelvis "Opgave 2 - Alternative straffe" eleverne skal arbejde videre med, er det oplagt at lægge vægt på spørgsmålene til sidste del af filmen "Udfordringer og alternativer".

De tre opgaver kan inddrages uafhængigt af hinanden. De kan også alle med fordel udvides med nyt og aktuelt materiale. Dette kan eksempelvis findes på <http://www.dkr.dk/> - Det Kriminalpræventive Råds hjemmeside

SPØRGSMÅL TIL FILMENE

I forbindelse med de to film til temaerne *Straf i dag* og *Straffens udfordringer og alternativer* kan eleverne løbende besvare følgende spørgsmål. Disse findes også på hjemmesiden under undersitet, der hedder: *Opgaver til 'Straf i dag' og 'Straffens udfordringer og alternativer'*

Spørgsmål til *Straf i dag*

1. Hvad er Kriminalforsorgens opgave?
2. Hvad kendetegner måden, man straffer på i Danmark?
3. Hvad kendetegner overordnet set et lukket fængsel?
4. Hvad kendetegner overordnet set et åbent fængsel?
5. Hvilke muligheder har indsatte i åbne fængsler for at udvikle sig?
6. Hvilke problemer er der med varetægtsfængsling i Danmark?
7. Hvad vil det sige at afsone med elektronisk fodlænke?
8. Hvad vil det sige at udføre samfundstjeneste?

Spørgsmål til *Straffens udfordringer og alternativer*

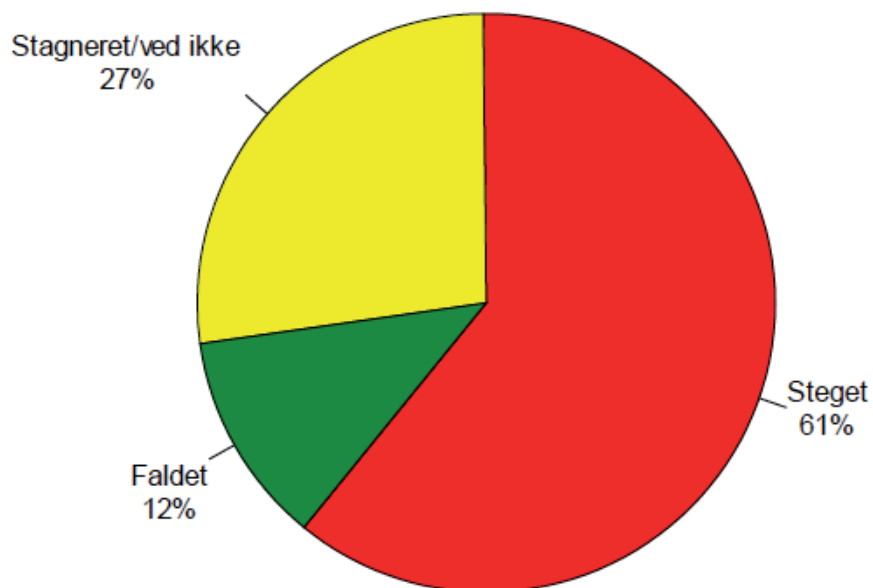
1. Hvilken gruppe får oftest fængselsdomme?
2. Hvilken type kriminalitet begår denne gruppe typisk?
3. Hvor omfattende er problemet med kriminelle, der falder tilbage i kriminalitet?
4. Hvilke problemer er der i forbindelse med løsladelse af kriminelle i forhold til at undgå, at de falder tilbage i kriminalitet?
5. Hvad menes der med begrebet "uformel straf"?
6. Hvad når arbejdsgruppen "Fremtidens straffe" frem til i forhold til, hvordan danskerne ønsker retsvæsnets straffer?
7. Hvilken anbefaling vedrørende straffe kommer arbejdsgruppen "Fremtidens straffe" frem til?
8. Hvad betyder konfliktråd?
9. Hvad ligger der i begrebet genopretning?

OPGAVER OG SPØRGSMÅL

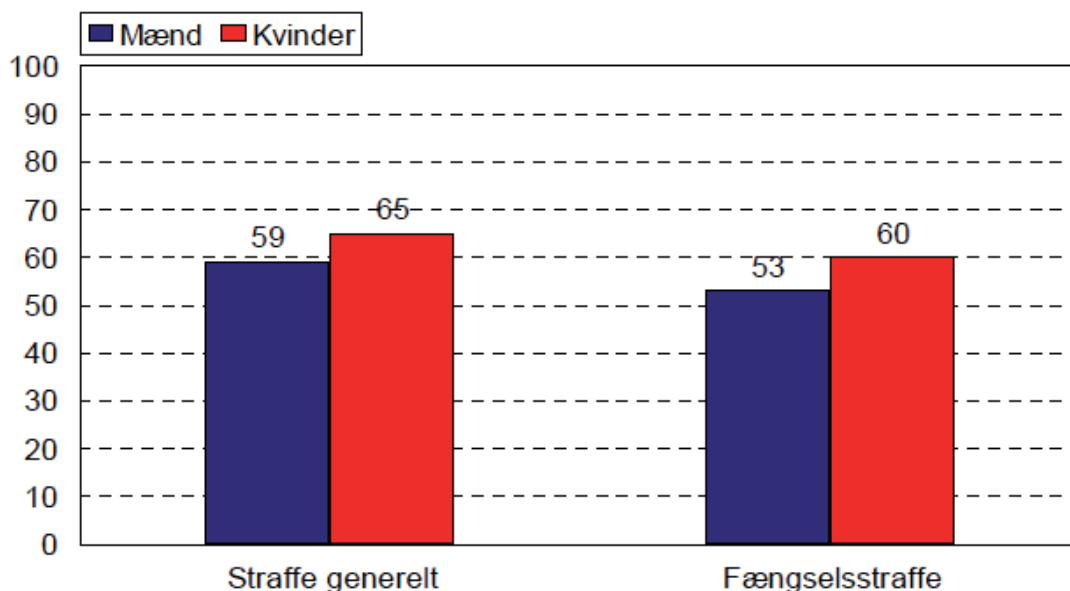
Opgave 1 – Danskernes syn på straf

- Undersøg hvad der kan udledes af figurerne om danskernes syn på straf.
- Diskuter hvad resultatet kan dække over.
- Opstil tre hypoteser der kan forklare nogle af de mønstre som fremgår af figurerne.

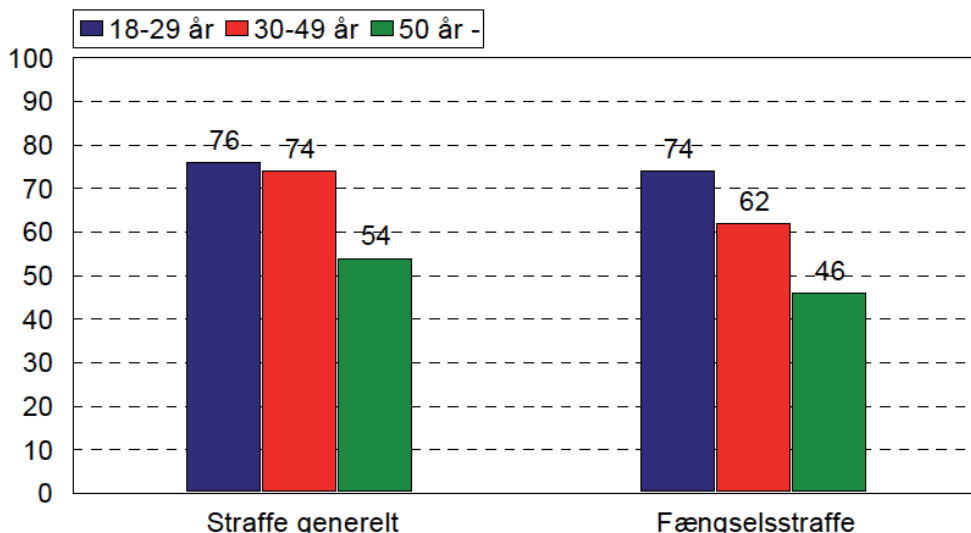
FIGUR 1: Procentfordeling af befolkningen på 18 år og derover, efter hvor enig man er i påstanden: "Jeg går generelt ind for længere fængselsstraffe", september 2006

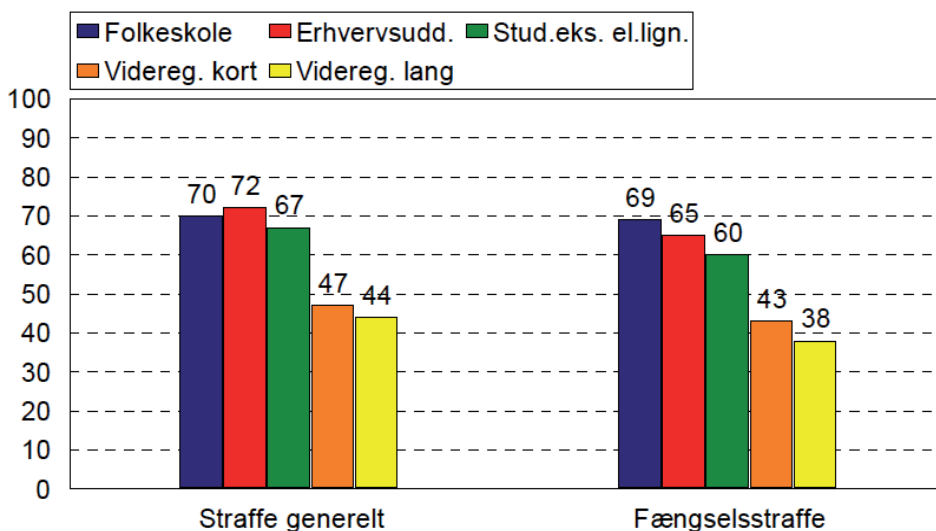
FIGUR 2: Procent af mænd og kvinder på 18 år eller derover, der synes, at straffene i almindelig er for milde og/eller at fængselsstraffene brude være længere, september 2006:

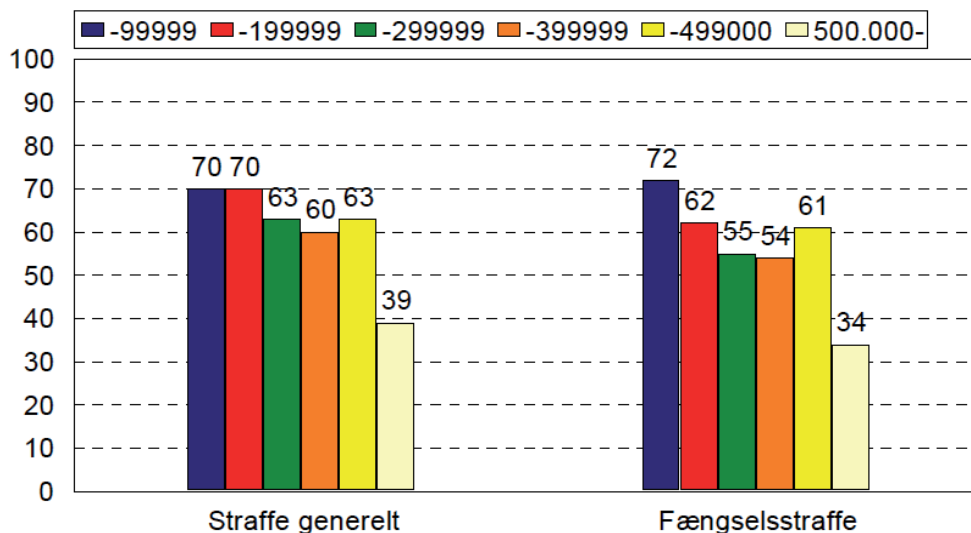
FIGUR 3: Procent i forskellige aldersklasser, der synes, at straffene i almindelighed er for milde og/eller at fængselsstraffene burde være længere, september 2006

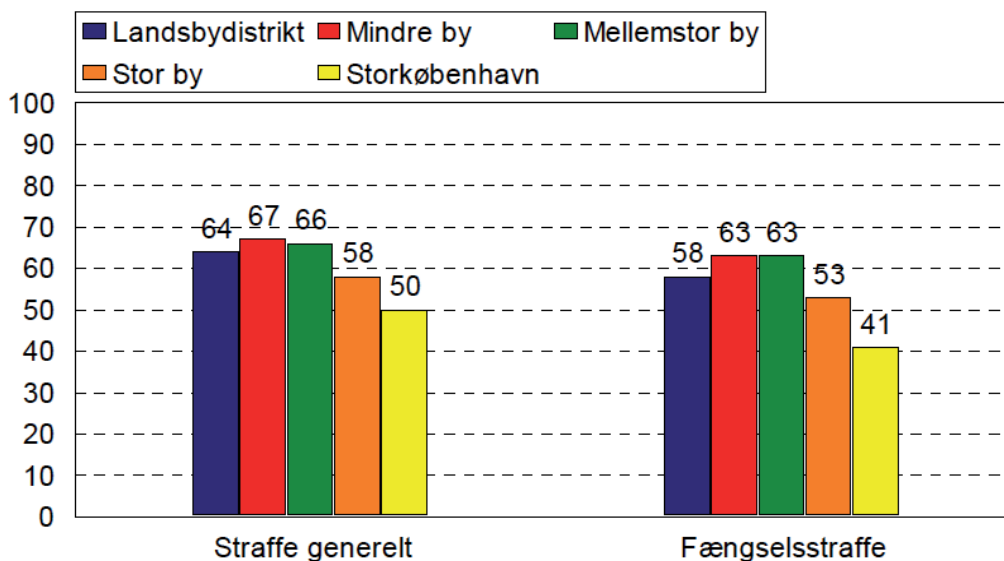
FIGUR 4: Procent i forskellige uddannelsesgrupper (højest opnåede uddannelse), der synes, at straffene i almindelighed er for milde og/eller at fængselsstraffene burde være længere, september 2006.

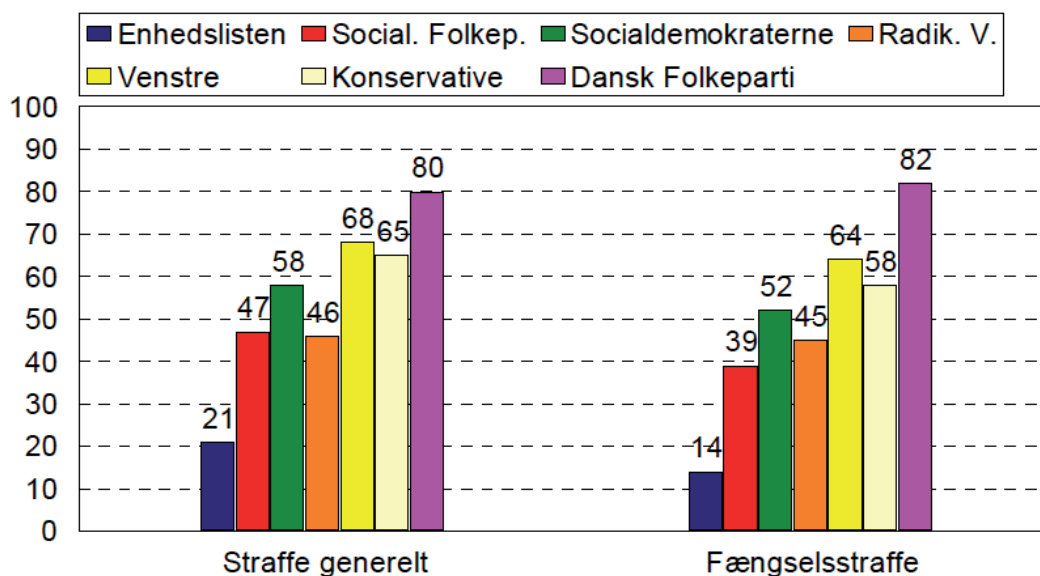
FIGUR 5: Procent i forskellige indkomstgrupper (årlig personindkomst før skat) der synes, at straffene i almindelighed er for milde og/eller at fængselsstraffene burde være længere, september 2006

FIGUR 6: Procent i forskellige boligområder (opdelt efter urbaniseringsgrad) der synes, at straffene i almindelighed er for milde og/eller at fængselsstraffene burde være længere, september 2006.

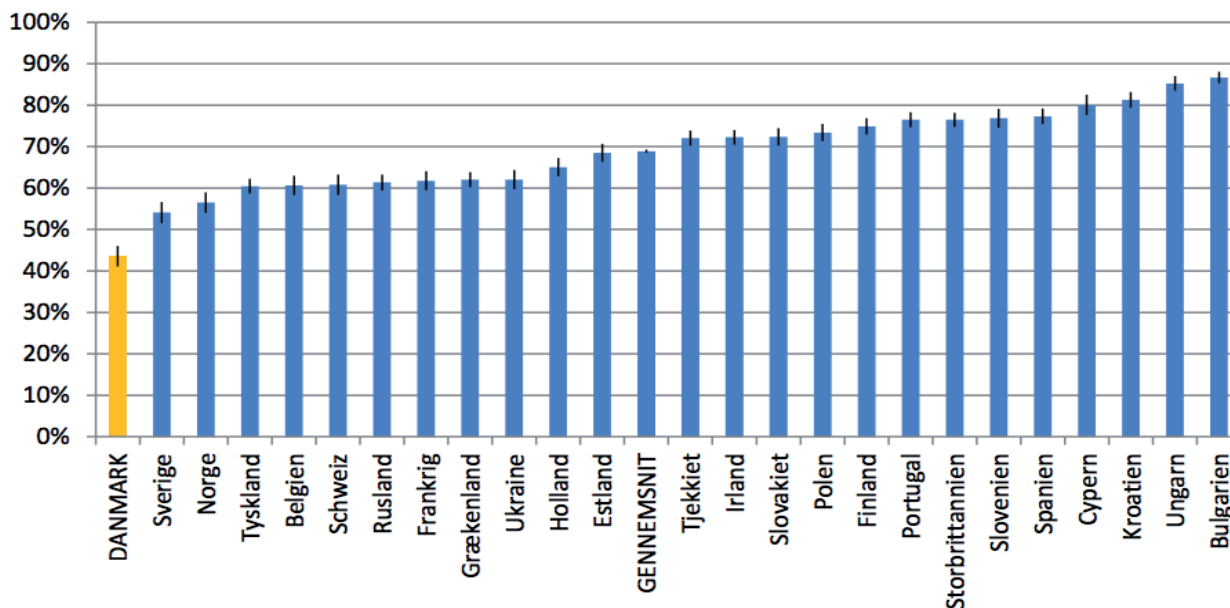
FIGUR 7: Procent der synes, at straffene i almindelighed er for milde og/eller at fængselsstraffene burde være længere, set i forhold til hvilket parti, det er mest sandsynligt, man vil stemme på ved næste folketingsvalg, september 2006:

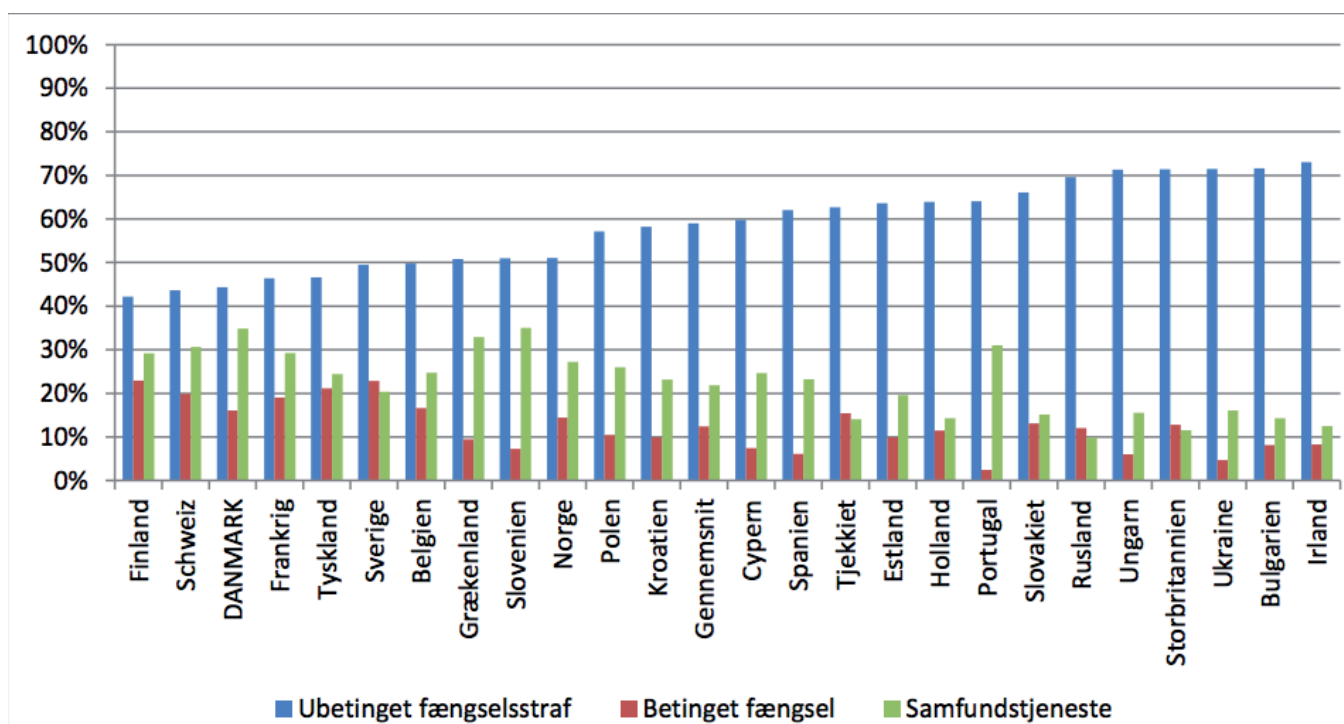
Kilde FIGUR 1-7: Balvig, Flemming: "Danskernes syn på straf" - figur 1.3-1.9, s. 16-21, Rapport for Advokatsamfundet 2006

NB: På næste side følger FIGUR 8-9.

FIGUR 8: Procentandele i de forskellige lande, der er enten 'meget enige' eller 'enige i', at de, der overtræder lovene, bør straffes langt hårdere, end de bliver i dag, ESS 2010

FIGUR 9: Procentandele i de forskellige lande, der mener, at en indbrudstyv skal straffes med enten ubetinget fængsel, betinget dom eller samfundstjeneste, ESS 2010.

Kilde FIGUR 8-9: Kyvsgaard, Britta og Anne-Julie: Danskernes holdning til kriminalitet, straf, politi og domstole mv, Heri figur 3.1 og 3.2, s. 10-11, 2012

Opgave 2 – Alternative straffe

- Undersøg hvilke problemer der er med den nuværende måde vi straffer på i Danmark. Tag udgangspunkt i jeres viden fra filmene "Straf i dag" og "Straffens udfordringer og alternativer"
- Undersøg hvilke alternativer der i dag findes til almindelig fængselsstraf. Tag udgangspunkt i eksemplerne fra filmene "Straf i dag" og "Straffens udfordringer og alternativer". Læs eventuelt mere på Kriminalforsorgens hjemmeside.
- Diskuter hvilke fordele og ulemper der er ved alternativer til fængslet som straffeform.
- Skriv et læserbrev, hvor I argumenterer for en anden måde at straffe kriminelle på. I kan inddrage eksemplerne fra undersøgelsen og/eller komme med egne idéer.

Eksempler på artikler, der kan inddrages som materiale:

Corfixen, Kristian: "Ny forskning: Fodlænker får flere kriminelle unge i uddannelse" i Politiken, 9.12.2015 (online)

Corneliussen, Simone Okkels og Tine Sletting Jakobsen: "Drabet er den værste gerning" i Berlingske (online), 30.03.2015

Holm, Line Tolstrup: "En ny begyndelse?" i Berlingske, 14.10.2015 (online)

Nielsen, Elisabeth: "Fagfolk ønsker alternativ straf til flere" i Berlingske, 22.10.2012 (online)

Opgave 3 – Kriminel lavalder

- Undersøg ud fra artiklerne "Indsatsen skal skærpes for helt unge kriminelle" (Berlingske Tidende, 13. september 2014, kronik af blå blok) og "Har de borgerlige partier glemt, hvordan deres børn var som 12-årige?" (Politiken 21. september 2014, kronik af professor Eva Smith) og nedenstående tabel hvilke argumenter, der er for og imod en sænkelse af den kriminelle lavalder.
- Diskuter herefter, hvordan I synes politikerne burde forholde sig til den nuværende kriminelle lavalder på 15 år

LINKS TIL ARTIKLER:

Blå Bloks kronik i Berlingske af 13. september 2014:

<http://www.b.dk/kronikker/indsatsen-skal-skaerpes-for-helt-unge-kriminelle>

Eva Smiths kronik i Politiken af 21. september 2014:

<http://politiken.dk/debat/ECE2401215/har-de-borgerlige-politikere-glemt-hvordan-deres-boern-var-som-12-aarige/>

TABEL: Antal forhold, hvor børn er mistænkt, samt antal sigtelser mod unge under 18 år pr. 1000 i aldersgruppen, 2001-2012. Indeks 2001 = 100, (Balvig, Flemming: Kriminalitetsudviklingen, 2015)

